

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 162 (1912) ♦ Серeda, 26 серпня 1998 року ♦ Ціна договiрна

ДЕРЖАВА СИЛЬНА ПІДТРИМКОЮ НАРОДУ

У Національному палаці «Україна» 23 серпня відбулись урочистості, присвячені 7-й річниці незалежності.

Святкового настрою не міг зіпсувати невеликий пікет під червоними стягами. Синьо-жовтий прапор держави майорів перед палацом не досяжно високо: його не міг затінити символ країни, якої вже немає на карті світу. Є Україна! І буде!

Не могли зіпсувати настрою і сердиті репліки. «Найудливіша» просто-таки розсмішила: «Націоналісти пихаті. Завели моду жінкам цілувати руки. Тьху...»

Ій Богу, не тьху. Хай процвітає

мода на поцілунки — це не найгірше видовище.

У президії — Президент Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко, представники всіх гілок влади і народу. Відкрив урочистості голова Київради Олександр Омельченко. Гімн у виконанні муніципального оркестру, здається, пролунав на всю країну. З доповіддю виступив Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко. Його текст друкуємо в нинішньому номері «ГУ».

Після урочистого засідання відбувся святковий концерт.

Доповідь Голови Верховної Ради України Олександра ТКАЧЕНКА на урочистих зборах 23.08.1998 р.

Шановний Президенте України!
Шановні учасники урочистого засідання!

Поважні пані і панове!
Дорогі товариші і співвітчизники!
Для історії України 24 серпня 1991 року — поворотна дата. Течія часу стрімка. Здається, тільки вчора відбувалися події, пов'язані з утворенням незалежної держави, а через кілька днів до школи підуть малюки — ровесники своєї суверенної Батьківщини.

В цей урочистий день ми з вдячністю згадуємо наших видатних попередників — тих, хто стояв біля витоків української державності, був сурмачем її свободи і незалежності. Від могутньої Київської Русі, славетних князів Володимира і Ярослава, героїчної епохи гетьмана Богдана Хмельницького відсмокує свій родовід. З древнього Києва поширились на Східну Європу православ'я, писемність, освіта і культура.

(Закінчення на 2-4-й стор.)

“За Україну, за її волю, за честь і славу, за народ!”

Настроєм цього патріотичного рядка з відомої сповненої глибокого змісту стрілецької пісні було означене найбільше свято нашої країни — 7-а річниця української незалежності. Мешканці міст та містечок, сіл та селищ вийшли у ці дні на вулиці, щоб на повні груди ковтнути повітря омріяної волі і відчувати себе незалежним народом незалежної держави.

День незалежності розмалював Київ у пастельні тони: серпневе сонце і вже якась навіть осіння прохолода наворачтали до філософського сприйняття та навівали «вічні» думки. Свято розділилося на два світи. Денний — із запашною кавою просто неба, з кумедними глиняними козаками на Андріївському, з неквапливими прогулянками старим містом та синьо-жовтими стрічками в руках у перехожих. Вечірній — з потужними європейськими шоу на майданах Незалежності й Софіївському, Європейській площі, Співочому полі, зі сміливим поєднанням оркестру та сучасної музики, з живим морем захоплених глядачів та яскравими вибухами святкового феєрверка.

Військовий парад у столиці

Ранковий зігрітий серпневим сонцем Хрещатик, урочистий майдан Незалежності, тисячі людей — таким запам'ятається 24 серпня 1998 року учасникам військового параду на честь сьомої річниці прийняття Акта проголошення незалежності України. Рівно о 10-й годині командуючий парадом, перший заступник міністра оборони, начальник Київського гарнізону, генерал-полковник Іван Біжан віддає рапорт міністру оборони Олександрі Кузьмуку і вони разом об'їжджають струнки лави учасників параду. Головною вулицею столиці котиться могутнє: «Слава!».

Парад відкрила рота барабанщиків, учнів Київського ліцею імені Івана Богуна. Цьому навчальному закладу виповнюється 50 років. За ними урочистим маршем пройшли офіцери і курсанти вищих військових закладів — Академії Збройних сил України, Інституту Сухопутних військ та деяких інших, потім — зв'язківці, льотчики, моряки, вояки з аеромобільної бригади, національні гвардійці.

(Закінчення на 8-й стор.)

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Пьон: на стелищах пусто, у планах густо

На Житомирщині в розпалі льонарські жнива. Проходять вони тихо й малопомітно, адже й площу довгунець займає нині невелику. Врожай — ліп-

ший, ніж торік, тож трести на льонозаводи надійде більше. Та, однак, сезон її переробки буде надто куций, а самого волокна текстильникам вистачить ненадовго.

Дбаючи про реальні зрушення на краш, облдержадміністрація затвердила програму виходу з кризи, розроблену асоціацією льонарів Житомирщини. Передбачається розпочати вирощування насіння високопродуктивних зарубіжних сортів із застосуванням французької та бельгійської технології і відповідної техніки.

Житомир

За традицією, в Андрушівському районі Житомирщини святкування Дня незалежності поєднали з районним святом обжинків. Корові з пшениці нового врожаю вручили найдостойнішим — тим, хто відзначився на жнивах. Були і премії для переможців, і, звичайно ж, — пісні.

Чернігів

Чимало мальовничих куточків Чернігова стали епіцентрами народних гулянь, виступів духових оркестрів. Біля музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка було розгорнуто виставку творів майстрів народного мистецтва, а згодом — «вибухнув» великий святковий концерт. Чернігівські козаки, вшанувавши борців за волю України, зварили смачний куліш.

Рівне

На Рівненщині до свята незалежності підготувалися відмінно. Здано в експлуатацію об'їзну дорогу, що входить до міжнародної автотраси, першу чергу Рівненської ювелірної фабрики, збудованої за європейськими стандартами. А у день святкування обласний центр вирував людськими потоками, дзвенів піснями та радісним сміхом.

Кіровоград

У День незалежності України перед мешканцями міста гостинно розчинили двері кінотеатри: тут демонструвалися стрічки «Голгофа Володимира Винниченка», «Я був колись козацький сотник» та повнометражний мультфільм «Енеїда». А ввечері на центральному майдані міста відбулося яскраве шоу.

(Закінчення на 8-й стор.)

О 12 бійців підрозділу «Беркут» і 8 шахтарів дістали травм під час акції протесту гірників у Луганську.
О На шахті «Самарська» ДХК «Павлоградугілля» (Дніпропетровська обл.) стався обвал породи.
О Протягом семи місяців поточного року в Києві скоєно 1560 ДТП, у яких загинуло 104 і травмовано 1765 громадян.

P.S.

Суворі заходи...

Як повідомила прес-служба Президента України, Леонід Кучма підписав ряд розпоряджень про кадрові зміни за результатами розширених засідань Кабінету міністрів України, на яких обговорювалися стан та додаткові заходи щодо виплати пенсій, а також погашення заборгованості з платежів до державного бюджету, недоїмок до Пенсійного та Чорнобильського фондів.

Глава держави розглянув і підтримав пропозиції Прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка про здійснення суворих заходів адміністративного впливу щодо керівників місцевих органів виконавчої влади, які не доклали належних зусиль для погашення заборгованостей підприємствами свого регіону.

... і коментар

Міняємо кадри

Одразу 17 керівників районних державних адміністрацій покинули насиджені крісла. Що ж, схоже, «витряхування» недоїмок, яке затіяв уряд, результату не дали — казна залишається порожньою. Отож пошук «стрілочників» триває. Це, на мій погляд, головна причина, яка змусила Леоніда Кучму піти на безпрецедентний крок: підписати розпорядження про їхнє звільнення напередодні святкування Дня незалежності.

Щоправда, незрозуміло, який ефект дасть цей пошук, оскільки рівень виробництва в Україні впав до непристойної межі, а 70 відсотків економіки «утікло» від офіційної влади у «тінь». Отож заміна керівників районної ланки, їх залякування принесуть у казну рівно стільки коштів, скільки дали «посиденьки» у палаці «Україна» і маневри з цивільної оборони в Переяславі-Хмельницькому. А шкода. Гроші державі потрібні. Тільки має вона їх тоді, коли сприяє створенню робочих місць...

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

Мудрий був не тільки Ярослав

Ще не встигли висохнути чорнила під президентським указом про нагородження «Орденем князя Ярослава Мудрого» V ступеня Олександра Мороза, як стало відомо: экс-голова парламенту відмовився одержувати відзнаку Президента. Чому? На це запитання відповідає сам Олександр Олександрович.

— Прискіплива увага до факту неодержання мною відзнаки Президента напередодні Дня незалежності, різноманітні, часом спекулятивні тлумачення цього зобов'язують мене офіційно висловити наступне.

По-перше, Президент — не лише конкретна людина, а й державний інститут. Тому до його рішень треба ставитися належно всім громадянам України. Як Президент Л. Кучма має право на оцінку діяльності співгромадян, і вияв такої оцінки щодо мене я сприймаю з повагою.

По-друге, вважав і вважаю, що в час глибокої економічної кризи, яка сталася перш за все з вини органів державного управління, відзначити чи нагороджувати представників вищих ланок влади не можна, а одержувати відзнаки та нагороди сьогодні аморально з огляду на злиднений стан більшості населення.

По-третє, в Україні і в нинішніх умовах є багато достойних людей, котрих треба підтримувати, в т. ч. і нагородами. Це, наприклад, розробники комбайнів «Славутич» і «Лан», зразків авіатехніки, господарники, що не допускають повного руйнування виробництва, робітники, селяни, інтелігенти, котрі не опускають рук, а своєю працею закладають підвалини наступного розквіту.

По-четверте, необхідно прискорити запровадження Верховною Радою саме державних нагород, розробити їх статус і критерії, на основі яких Президент матиме змогу реалізовувати своє конституційне право. Слід передбачити, що нагородження представників влади, тим більше керівників держави, має ґрунтуватися на виняткових підставах і не перетворюватися на ритуальну традицію.

Від редакції: що ж... Мудрий — це не обов'язково Ярослав.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

(Початок на 1-й стор.).

В історію України назавжди вписані золотими літерами Великий Кобзар і Великий Каменяр, мислителі і державники Михайло Драгоманов і Михайло Грушевський.

Наш народ по праву пишається знатними робітниками Олексієм Стахановим і Петром Кривоносом, хліборобами від Бога Макаром Посмітним і Марією Демченко, відомими ученими Євгеном Патеном і Віктором Глушковым.

Сини і дочки України зробили вагомий внесок у світову науку і культуру. В одному ряду з Ньютоном, Дарвіном, Ейнштейном наші док запорозьких козаків, геніальний вчений, засновник і перший Президент Української Академії наук Володимир Вернадський. Закладеним традиції продовжують учні Національної Академії наук України під керівництвом академіка Бориса Патона.

Талант наших земляків вагомо послугував людству в освоєнні голубого океану і космосу. Духмяне повітря Подоллі ставило на крило перший літак Олександра Можайського. Авіаконструктори Ігор Сікорський і Олег Антонов стали визнаними творцями потужних багатомоторних літаків. Започаткований уродженцем Житомира Сергієм Корольовим шлях у космос продовжують самобутні фахівці «Південмашу». Незабаром їхня ракета виведе на орбіту комерційний супутник з плавучого космодрому на екваторі. За обчисленнями Юрієм Кондратюком траєкторіями американські астронавти сягнули Місяця. Всесвітньо відомі наші лікарі — академіки Олександр Богомолець, Микола Стражеско, Володимир Філатов, Микола Амосов, багато їхніх колег, учнів і послідовників.

Україну змалювали, прославили словом і пісню письменники, композитори і актори. Поміж них Леся Українка і Ольга Кобилянська, Михайло Коцюбинський і Панас Мирний, Володимир Сосюра і Борис Олійник, Олесь Гончар і Ліна Костенко, Микола Лисенко і Левко Ревуцький, Платон Майборода і Олександр Білаш, Гнат Юра і Борис Гмиря, Дмитро Гнатюк і Анатолій Солов'яненко, Євгенія Мірошніченко і Софія Ротару, Надія Шестак, Назарій Яремчук і Василь Зінкевич.

Наша земля надихала класиків світової літератури Миколу Гоголя, Володимира Короленка, Шолом-Алейхема. Збагачувалася талантом Олександра Пушкіна, Оноре де Бальзака, Адама Міцкевича, Петра Чайковського.

Україна збереже вдячну пам'ять про видатних патріотів — підприємців, серед яких Терещенки, Бобринські, Симиренки. На ратних прапорах завжди залишаться імена полководців Родіона Малиновського і Михайла Кирпоноса, Івана Черняховського і Миколи Ватутіна, Сидора Ковпака і мільйонів воїнів і народних месників років Великої Вітчизняної.

Теперішньому поколінню не можна забувати вагомий внесок в економічний і соціальний розвиток України Олексія Кириченка, Миколи Підгорного, Петра Шелеста, Володимира Щербинського. Саме в ті роки створювалися умови, за яких кожен з нас зміг здобути освіту, проявити себе в роботі і в громадському житті.

Фундамент України мурували мільйони учасників стахановського руху, зв'язячі відбудови спалених і знищених війною міст і сіл. Неоціненний внесок у повоєнну розбудову України солдатських удів і їхніх дітей — наших сучасників. Титанічні зусилля попередників, **вперше возз'єднаних навіки матір'ю-Україною** — повчальний приклад і заклик до нас: бути гідними свого минулого. Усі вони, названі і неназані, — найбільше багатство, добре ім'я і слава Вітчизни.

Людина праці, творець могутності і авторитету України завжди має бути в центрі внутрішньої політики держави, моральним стрижнем життя нашої суспільства.

ДЕРЖАВА СИЛЬНА

На урочистих зборах 23.08.1998 р.
Виступає з доповіддю Голова
Верховної Ради України
О. М. ТКАЧЕНКО.

Зв'язок поколінь не перерваний. У ці урочисті хвилини у полі й на фермі працюють селяни, несуть вахту шахтарі, енергетики, металурги, транспортисти, лікарі, військові, працівники інших сфер життя.

Висловимо сердечну подяку всім, хто забезпечує Україні спокій, хліб і до хліба.

Вселимо надію мільйонам тих, у кого хліб черствий і гіркий. Особливої підтримки заслуговують молоді і ветерани. З молодих починається, а ветеранами завершується життєва дорога кожного покоління. На жаль, сьогодні у багатьох молодих шлях від батькового порога виселений непевністю, тривогою, духовними бур'янами. У багатьох батьків і дідів захід життя оповитий болем, бідністю, гіркотою.

Наш з вами моральний, громадянський і синівський обов'язок — вселити молодим людям, нашої зміні, віру і впевненість у майбутнє, а ветеранів оточити теплом і турботою.

Можливо, хтось подумає, що не личить говорити про це в урочисті хвилини. Але якщо не будемо відвертими перед собою, то навряд чи в достатку і в радості житимемо в тому великому домі, який зводимо уже сім років. З відстані часу дедалі відчутніші наслідки спотикання на перших кроках становлення незалежної держави. Тоді ілюзії, емоції і галас перевершили здоровий глузд і холодний розрахунок.

Дехто наївно вважав, що майбутнє буде суцільним святом. Ми ніби забули: в поті працюєш — весело святкуєш. Хміль перемоги довго не покидав гарячі голови. Тепер, мовляв, можна говорити все. Замість того, щоб, засукавши рукава, братися за впорядкування економічного життя, продовжували мітингувати, лягати минуле, славословити свободу та шельмувати людей діла. Дехто зрозумів суверенітет як нагоду розірвати економічні, духовні, родинні зв'язки, які склалися століттями. Ви пам'ятаєте, під якими гаслами відбувався цей злочин перед нашими, насамперед слов'янськими народами: «Геть від Москви!», «Збережемо тільки вигідні зв'язки», «Захід нам допоможе».

Кому це було вигідно? Насамперед тим силам, які, за образним висловом Володимира Винниченка, завжди співали пісню того візничі, на чиему возі їхали і які завжди інтереси нації ставили вище інтересів народу України.

Це було вигідно також, як зазначав свого часу Президент України Леонід Данилович Кучма, тій частині національної еліти, яка одержувала ніким не контрольований доступ до влади і до розподілу десятиріччями створеного економічного, наукового потенціалу.

І нарешті, тоді не дуже відрізняли добродіїв від міжнародних бізнесових чи фінансових магнатів, яких передусім цікавить особисте збагачення. Вони віддавна засвоїли правило — у слабого відбирати легше. У великий, організований, сильний державі треба заробляти чесною працею. У нас же запівдарма не брав тільки лінвий. Звичайно, нам потрібні інвестиції і кредити, але не

такі, щоб після них залишатися голими і босими, втрачати державу і національну гідність.

Нині доводиться розплачуватися за те, що безтямно чи свідомо зруйнували звершене і відстояне попередніми поколіннями. **Прошу вас, не соромтеся семидесяти з лшком радянських років нашої історії. Це — наша з вами історія, наше з вами життя!** Без тих років не було б суверенної України. Задумаймося: чи сприйме син батькові уроки про чесну роботу і чесне життя, про любов до рідного краю і готовність захищати його, якщо день у день чує: батько «не так» жив і «не так» боровив Вітчизну, що він повинен покаятися у неіснуючих гріхах? Чи продовжить такий син батькову справу всім серцем і всім своїм життям?

Хто ж нас шануватиме, якщо ми так відверто, бездумно і легковажно перекреслюємо власну долю, коли не робимо ніяких висновків із власної багатой і драматичної історії?

Згадуючи про витoki України, ми часто посилаємося на Київську Русь. Князь Володимир над Дніпром, водою якого він охрестив Русь, собор Святої Софії і Києво-Печерська лавра через віки випробування нагадують нам про велич, могутність і міжнародний авторитет праматері нашої України.

Але набагато рідше і неохоче згадуємо про те, що зневага князів до народу і відірваність від народу, міжусобиці, сподівання, за висловом Володимира Винниченка, на приязність і допомогу зовнішніх сил обернулися розпадом і занепадом Київської Русі, обумовили багатовічне татаро-монгольське ярмо.

Варто хоч іноді проводити історичні паралелі. І робити висновки.

Давайте складати нашу ринкову будівлю з цеглинок соціальної справедливості, руками і розумом умілих майстрів. Насамперед вітчизняних. Давайте дослухатися голосу народу.

Має рацію академік, народний депутат України Петро Толочко, коли говорить: «Як почали твердити в пору набуття Україною незалежності, що головним завданням є «розбудова» держави, так сім років тільки цим і займаємося. І при цьому забуваємо, що держава у нас уже є і що вона — не мета, а тільки засіб для її досягнення. Мета ж не може бути іншою, як щасливе життя громадян».

Давайте пам'ятати, що могутність держави, демократія починається там, де існує порядок, який забезпечує громадянам рівність у використанні її можливостей для досягнення загального добробуту.

Шановні учасники урочистих зборів!

Осмилюючи, як сказав Тарас Шевченко, шлях за честь, славу, за братерство, за волю України, можна впевнено стверджувати: логічним продовженням Акта проголошення незалежності України стали всенародний референдум, гострі дискусії навколо Конституційного договору, який вивели на прийняття нової Конституції. Кожним із цих етапів треба було переболіти, але кожний з них виявився продуктивним і повчальним.

У спадкоємності і єдності влади, у підтримці її політики народом черпає свою міць держава. Історія залишила нам яскраві приклади розквіту тих країн, де брала гору політика узгоджених дій. І навпаки: літопис людської цивілізації, зокрема наша давня і новітня історія, свідчать про те, що роздертий внутрішніми чварами край може на довгі роки втратити свою самобутність і незалежність.

На такі «експерименти» народ нікому повноважень не дасть. Тим більше, що в Україні проживають понад 100 національностей і рівністю в міжнаціональних стосунках ми можемо пишатися.

Суспільний лад, владу, образно кажучи, **замовляє народ**. Бо тільки народ, за Конституцією, і є єдиним джерелом влади, господарем в Україні. Пам'ятаймо мудру пересторогу Олександра Довженка: «Народ,

ПІДТРИМКОЮ НАРОДУ

як золотошукач — відсіває все зайве і залишає тільки чисте золото правди, розуміючи, що є глупства, добре сказані, як є дурні, гарно вдягнені». Але сім років показали (і тут ми не маємо права прикриватися спадком минулого), що до цього джерела політичні партії, влада припадають тільки, коли спекотно, — на виборах. Тоді всі обіцяють, запевняють, клянуться. Але як тільки народ повірив і дав напитися — довірив владу, про джерело частенько забувають.

І всі негаразди пояснюють будчим. Тільки не тим, що народ і влада живуть ніби паралельно — у кожного свої проблеми. Давайте чесно визнаємо, що між цими двома потоками наростає підозра, настороженість, напруга. Давайте все зробимо для взаємного порозуміння. Пам'ятаймо давню народну мудрість: «Не порадились з розумом, не бери руками».

Всі ми маємо глибоко зважити ситуацію, прийняти відповідальність за майбутнє, а потім разом узятися за цій. Лише тоді зможемо намолювати хліб нашого достатку — матеріального і духовного. У себе вдома і за кордоном. Три гілки влади на всіх рівнях повинні не розривати державу, а плодами своєї діяльності покращувати і збагачувати життя народу.

Особлива відповідальність лягає на Верховну Раду України.

Верховна Рада попередніх скликань, незважаючи на лихослів'я, своє призначення виконала. Долаючи власну недосвідченість і незграбність, домоглася утвердження незалежності нашої держави, прийняла нову Конституцію, виробила і ухвалила кількості законів, що заклали надійний законодавчий фундамент, на якому зростає споруда нової держави.

Водночас відбулося становлення самої Верховної Ради. Щиру вдячність за це маємо класти народним депутатам, керівникам Верховної Ради Леоніду Кравчуку, Івану Плющу, Олександру Морозу.

Нинішня Верховна Рада вперше обрана на багатопартійній основі. Триває структурування парламенту. Остаточну оцінку перевагам чи недолікам давати ще рано. З одного боку, надмірна політизація паралізувала законодавчу діяльність у перші два місяці роботи. З другого, — набуваємо досвіду узгодження спірних питань, вчимося чіткіше працювати.

Та вже зрозуміло всім, що надмірне політизування дорого обходиться виборцям. Увесь свій потенціал і критичний запал народні депутати мають вкладати у законодавчу роботу, в здоровий прагматизм.

Деякі наші «вічні опозиціонери», як та бабуся, яка ставила свічку і Богові, і чортові, звикли сидіти на двох стільцях, голосно декламувати про свою «опозицію», ні за що не відповідаючи, але тим часом добре пильнувати особисту вигоду. Щоб, не дай Боже, не випустити власний зиск. І політичний, і економічний. Хотів би таким «опозиціонерам» сказати: це дуже незручна і політично безперспективна позиція.

Зрозуміло, без політичних пристрастей ми не обійдемося. Крім усього, така вже в нас, українців, вдача. Тому, вважаю, було б доцільним створити при керівництві нашого парламенту Раду лідерів політичних партій і об'єднань, у тому числі й тих, які не входять до парламенту, включаючи молодіжні, яка допомагала б спільно шукати шляхи якнайповнішого врахування настроїв і потреб суспільства при опрацюванні законів, яка здійснювала б зворотний зв'язок для контролю за виконанням уже прийнятих законів, яка, нарешті, стала б хорошою школою для молодих політиків, нашої зміни, яким завтра Україну будувати, Україною керувати, за Україну відповідати.

Нинішньому складу Верховної Ради, якій працювати чотири роки, випала завидна, відповідальна доля — «передати» Україну з другого в третє тисячоліття. Саме тому ми повинні передати наступному століттю таку Україну, в якій проголоше-

ні реформи будуть, нарешті, реально втілені, в якій краще житимуть мільйони людей, які в 1991 році довірили свою долю незалежній Українській державі.

Стратегія нових послідовних рішень усім нам зрозуміла і відома. Її складові були викладені у передвиборних програмах політичних партій і окремих кандидатів. А серед них не було, ви пам'ятаєте, таких, які не прагнули б (чи, принаймні, не проголошували) кращої долі для свого народу, не пропонували Україні найкоротшої дороги з кризи. Ці наміри і є та основа, на якій можна і треба наповнювати злагодою і достатком наш дім.

Ми ж часом звикли впадати в крайнощі, буквально розуміючи й сприймаючи те, що потребує всебічного об'єктивного осмислення.

От, скажімо, нинішня модель місцевого самоврядування в Україні не передбачає такої чіткої вертикалі, як раніше. Та вона зовсім не тождна цілковитій стихійності. І це положення закріплено у Європейській хартії місцевого самоврядування, що її ратифіковано минулого року. За статтею 4 цієї хартії органи місцевого самоврядування мають повну свободу дій для здійснення своїх ініціатив з будь-якого питання, та лише у визначених законом межах.

Саме тому, вважаю, аморально і далі посылатися на протистояння гілок влади. Тим більше, що «ділти владу» за нинішніх обставин — це спосіб прикрити бездіяльність чи власну безпорадність. І стосується це всіх гілок і всіх рівнів влади.

Суперечки, співставлення точок зору допустимі і корисні виключно на стадії вироблення рішень, як гарантію їхньої об'єктивності, виваженості й обґрунтованості. Але коли ми доходимо спільної думки, треба засукувати рукава і працювати. Усім гілкам влади. Тоді і народ нас підтримає. А коли об'єднає спільна мета, то можна і глину перетворити на золото. Якщо ж будемо діяти нарізно, то й золото переведемо на глину. Висновок тут один — доля народу завжди повинна бути вища від політичних амбіцій.

Шановні учасники урочистих зборів!

Сьогодні доводиться відверто визнати, що ми не змогли як слід розпорядитися суверенітетом для піднесення нашої Батьківщини. Як наслідок, затяжний економічний спад призвів до відчутного погіршення життя переважної більшості людей. Про це на урочистостях треба сказати для того, щоб краще зрозуміти самих себе, щоб глибше збагнути нагальну необхідність рішучих дій у подоланні кризового стану. Адже за минулі сім років виробництво валового внутрішнього продукту скоротилося в 2,6 раза. На межі зупинки м'ясо- і молокопереробні підприємства, продукція яких значною мірою формує фізичний та інтелектуальний потенціал народу, насамперед молоді. Майже ліквідовано машинобудування, за яким визначається місце і авторитет нації у світовому співтоваристві. Якщо терміново не влихнути життя в сільськогосподарське машинобудування, не поновити техніку, то через 3-5 років половина орних земель не бачитиме трактора, плуга і сіялки. Не треба пояснювати, до яких небезпечних наслідків це може призвести.

З граничною перенапругою працює фінансова система. Понад половини підприємств — збиткові. Їхній кредиторський борг перевищив обсяг валового внутрішнього продукту країни. Більшість працівників і пенсіонерів часом не одержують зарплату і пенсії. Продовжують зменшуватися реальні доходи населення. Зовнішній державний борг зріс до 210 доларів у розрахунку на кожного жителя. Річні видатки на його обслуговування сягнули за два мільярди гривень.

Задихаються без державної підтримки наука, культура, освіта, медицина — джерела здоров'я, розуму і духовності нації. На порозі — і ве-

ресня. А за спинами готових до страйку вчителів — мільйони учнів і їхніх батьків.

Невирішеними залишаються шахтарські проблеми. Голодний і знедолений народ про майбутнє не думає. Це — гірка істина. Бідність трошить моральні підвалини суспільства. Згадайте народну мудрість про голодну куму. Їй уже не до роботи, не до доброчинності чи порядності. Їй уже навіть не до сорому.

Бідність, обтяжена до того ж чорнобильським лихом, укорочує віку нашим співвітчизникам. За минулі п'ять років чисельність населення України зменшилась на 1,8 мільйона. Це серйозна загроза державній безпеці. Ми зобов'язані зробити все, щоб нашим онукам і правнукам не довелося шукати відповідь на питання: «Бути чи не бути?». Можливо, варто негайно почати роботу над національною Програмою порятунку безпритульних, кинутих напризволяще дітей. Ми не маємо права заколисувати власну совість тим, що спонсори тут нібито щось роблять. Благодійництво майбутнє нації не врятує.

Історія знає рецепти лікування наших соціальних хвороб. Подібна до сьогоднішньої ситуація була у нас у 1919 році. Тоді в молодій країні Рад без діла залишилися дві третини кваліфікованих робітників. Не стало продовольства, палива, одягу. Широко розлилися хвилі бродяжництва і злочинності. Вчасно змінений В. Леніном курс з воєнного комунізму на нову економічну політику дозволив розкріпачити творчі сили людей і використати на благо країни наявний природний і виробничий потенціал. При здійсненні цієї політики було багато і доброго — з нуля поставлена масова освіта, створена потужна індустрія, і злого — не вистачало терпіння, жорстокість брала верх над розумом. Та попри все, істиною залишається те, що мудрість і організованість поступово вивела нас у ряди наймогутніших держав світу.

Американці, до речі, на початку тридцятих років також побували в подібному «штопорі». Тоді у Сполучених Штатах чистий національний продукт скоротився майже вдвічі, і 17 мільйонів, або половина працівників, втратили роботу. Перед інавгурацією в 1933 році Франклін Рузвельт відзначив: «Якщо я виявлюся поганим президентом, вірогідно, я буду останнім президентом». Та його швидкі і рішучі дії одержали дружну підтримку народу.

Нагадаю, що Рузвельт насамперед навів порядок у банківській системі. Кількість банків була істотно зменшена. Ставка за надання кредитів різко знизилась — до 5 відсотків. Було введено тюремну кару за тінєвий обіг грошей. Заборонено експорт золота. Президент відкрив фермерам доступ до дешевих кредитів і зупинив продаж з аукціону збанкрутілих господарств. Створив Громадянський корпус збереження ресурсів, який за їжу, одягу і за один долар у день дав роботу майже трьом мільйонам безробітних. Вони будували дороги, гідротехнічні споруди, упорядковували ліси. На четвертому місяці президентства Рузвельта набрав чинності закон про відновлення національної промисловості, з допомогою якого додалося масове безробіття.

Підсумок цих зусиль загальновідомий. Сполучені Штати, енергійно стартувавши на здоланні кризи, стали наймогутнішою державою світу.

Дозвольте звернути вашу увагу, що спільним у програмах подолання кризи у СРСР і США є те, що вони не орієнтувалися на зовнішню допомогу, а організовували на добросовісну працю свої народи, пояснювали людям, що їхні старання і терпіння відплатяться сторицею.

Чому я про це нагадує? Такий тернистий шлях тепер і перед нами. Спілкуючись із співвітчизниками, переконаючись, що українці живуть терпінням і надією. Відома біблійська істина нагадує, що радість виростає із

(Закінчення на 4-й стор.).

Кризю відвернемо

На прохання інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна» та ряду інших засобів масової інформації Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко висловив свою думку щодо нинішньої ситуації на грошово-кредитних ринках. Він, зокрема, зазначив:

«Останнім часом значно погіршилася ситуація на міжнародних фінансових ринках, зокрема в Росії. На її можливі наслідки вже відповідно відреагував Кабінет міністрів України та Національний банк: вжито ефективних заходів на ринку державних запозичень, валютному ринку та в експортно-імпортній сфері. Вважаю за необхідне звернути увагу на значну відмінність ситуації на грошово-кредитному ринку України і Російської Федерації. Перебіг подій в останні дні свідчить, що в Україні рівень дефіциту державного бюджету утримано у відповідних межах, не допущено різкого зниження курсу гривні, збережено валютні резерви Національного банку, забезпечено своєчасність розрахунків по зовнішніх та внутрішніх зобов'язаннях».

Однак викликає занепокоєння подальше погіршення ситуації на фінансових ринках найближчих сусідів, яка, з огляду на тісні економічні зв'язки та рівень двосторонньої торгівлі, може позначитися на ситуації в Україні.

Верховна Рада України підтримує адекватні заходи, що вживаються Кабінетом міністрів і Національним банком.

Враховуючи всю складність та суперечливість соціально-економічного становища, вважаємо своєчасним прийняття низки указів Президента України, які дають можливість в умовах сьогодення вирішувати невідкладні економічні питання.

З метою розв'язання проблем, що постали перед нашою країною, закріплення досягнутих здобутків та створення умов для сталого економічного зростання і підвищення життєвого рівня населення Кабінетом міністрів України разом з Національним банком розроблено комплексну трирічну програму макроекономічних та структурних перетворень на період з липня 1998 року по червень 2001 року.

Глибоко переконаний, що здійснення заходів, передбачених програмою, дасть змогу радикально змінити соціально-економічну ситуацію і заклати підвалини довгострокового економічного зростання.

У цьому зв'язку особливо важливо, щоб позитивний сигнал, який одержали інвестори щодо узгодженості дій Української сторони та МВФ і який істотно може вплинути на становище на фінансовому ринку, був вчасно підтриманий на засіданні Ради директорів МВФ у третій декаді серпня цього року.

Маю надію також на те, що після відновлення роботи Верховна Рада України своїми рішеннями зробить вагомий внесок у стабілізацію фінансового стану в Україні».

Прес-служба Верховної Ради України.

У номер

Молодий запал не допоміг. Потрібен досвід

Близько п'яти місяців Сергій Кириєнко очолював уряд Російської Федерації. Днями президент РФ Борис Єльцин оголосив про його відставку та про намір знову призначити на пост прем'єра Віктора Черномірдіна.

У принципі відставка Кириєнка не стала несподіванкою, про неї говорили відтоді, як фінансово-економічна ситуація в Росії істотно погіршилася, а рубль зазнав такої інфляції, що це почало непокоїти і сусідів по СНД, у тому числі й Україну.

Несподіваним стало, ймовірно, те, що на пост прем'єра знову запропоновано кандидатуру Віктора Черномірдіна, якого сам президент менш ніж півроку тому своїм указом звільнив з прем'єрства і зобов'язав розпочати підготовку до наступних президентських виборів. Чому ж плани Бориса Єльцина змінилися: чи то в Росії бракує світлих голів, чи то попередня відставка Черномірдіна була не що інше, як спроба довести Держдумі незамінність Черномірдіна, чи то Борис Єльцин вирішив зміцнити позиції Черномірдіна за два роки до президентських виборів? Сам президент РФ пояснює це так: країні потрібен досвід політичних «важкоатлетів».

(Закінчення на 5-й стор.).

ДЕРЖАВА СИЛЬНА ПІДТРИМКОЮ НАРОДУ

(Початок на 1—3-й стор.).

страждання і подолання. Першого у нас — хоч відбавляй. А за подолання кривди треба братися негайно, рішуче, всім разом. Це вірний шлях до кращого життя.

Підкреслюю — всім разом. Президент Леонід Данилович Кучма, який проявив ініціативу у налагодженні конструктивної співпраці всіх гілок влади в ім'я економічного піднесення України, на нараді з участю керівників Верховної Ради і уряду наголосив на загальній необхідності корінного курсу реформ. Ми домовилися з Леонідом Даниловичем, що для порятунку України перший крок від прірви законодавчої і виконавчої влади всіх рівнів зроблять разом.

Зрозуміло, що уточнення курсу реформ базуватиметься на предметному вивченні причин спаду. На відстані років вони бачаться так. На початковому етапі державного становлення було зведено нездоланні бюрократичні бар'єри перед експортом у вигляді квот, ліцензій та інших дозволів. Вони стримали природне прагнення людей спілкуватись через ринки та розвивати виробництво.

А природа, як відомо, порожнини не терпить. І ми стали тим «вакуумом», який швидко заповнили спритні зарубіжні підприємці. Зрозуміло, в своїх інтересах. Вони перетворили сотні тисяч викинутих із власного виробництва українських громадян на імпортерів і продавців свого товару. На наших ринках і узбіччях доріг наші ж люди продають чужі, часто не високоякісні, зубні щітки і пасту, мило і порошки, білизну і одяг, взуття і праски, кондитерські вироби і напої, цигарки і запальнички, курячі стегенця і ковбаси. Народ обурюється: з екрана телевізора не зникає реклама тампаксів, памперсів, снікерсів. А там, за рубежем, усе те, що раніше робилось у нас, виготовляють чужі люди за наші ж інвестиції і оборотні кошти, які в кінцевому підсумку ми оплачуємо золотим запасом держави. А він, як усім відомо, не бездонний.

До того ж високі керівники наївно прогледіли наступ інфляції, а потім і гіперінфляції, в яких згоріли оборотні кошти виробників та солідні збереження доволі заможних на той час громадян України.

Бездумність і безпорадність погубили сільське господарство. Незважаючи на шалене підвищення цін на товари, яких потребувало село, міністерства продовжували стримувати ціни на продукцію села. Пік диспаритету припав на 1994 рік, коли темпи приросту цін на товари для села у 9,5 раза перевищили темпи росту цін на сільськогосподарську продукцію. Ось тоді селянин остаточно втратив купівельну спроможність. І по сьогодні він не може придбати техніку, паливо, засоби хімізації, насіння.

Крім того, почасти по-компанійському, для звіту, була проведена приватизація. Якщо по-розумному, її можна вважати корисною лише тоді, коли новий власник загальнонародного підприємства забезпечує його кращу роботу, дає більше якіснішої і дешевшої продукції, вищий зарібок працівникам. Зараз у нашої економіки це не правило, а виняток. Правилу є те, що в багатьох випадках невеликі групи нових власників використовують чи розбазарюють приватизовані потужності для своїх корисливих цілей. На жаль, це стосується не лише виробництва, а й інших сфер життя. Від декларацій про боротьбу з корупцією і організованою злочинністю треба рішуче переходити до діла. Інакше суспільство остаточно звикнеться з цим жахливим духовним і соціальним нарівом, а те, як його подають преса, радіо, телебачення, люди сприйматимуть як державну політику, як суспільну мораль. Адже, коли дивилися телепередачі або читали деякі газети, то складається враження, ніби хтось навмисне поставив за мету організувати всенародний всебуч з хабарництва, готувати кадри для злочинних груп і мафії.

Для об'єктивності відзначу, що керівництво держави, уряду, Верховна

Рада вживають заходів до зміни ситуації. Є і перші позитивні ознаки. В цьому році розпочався приріст виробництва валового внутрішнього продукту. Поступово зменшується диспаритет цін на промислову і сільськогосподарську продукцію. Розширюється перелік господарств, підприємств і компаній, які піднімаються на колись уже досягнуті високі рубежі. Підвищується ринкова кваліфікація молоді.

Та від перших паростків до вирівнювання ситуації ще надто далеко. На вирішальних ділянках економіки розчищення завалів потребує негайних рішучих дій.

За погодженням з Президентом України Леонідом Даниловичем Кучмою інформую вас, учасників високого зібрання, всіх співвітчизників, що найближчим часом буде складена Національна програма відродження України. Відповідно до неї буде скориговано курс реформ. Доцільними перетвореннями вважатимуться лише ті, що забезпечуватимуть приріст національного багатства. Економічне процвітання України забезпечить поновлення власного виробництва для максимально можливого забезпечення потреб громадян. А це можна здійснити, повернувши на свої робочі місця з неоплачуваних відпусток, ринків і узбіччів доріг учених і інженерів, учителів і лікарів, фахівців інших професій, кваліфікованих робітників, відродивши віру народу в майбутнє.

Лише за таких умов почнуть нормально працювати навчальні і лікувальні заклади, лише тоді вчасно виплачуватимуться зарплата, пенсії і стипендії.

Шановні учасники зібрання!

Важливим напрямом законодавчої діяльності Верховної Ради, спільних зусиль уряду, місцевих органів влади, справою всього народу України має стати відродження нашого села. І справа тут не в особистих уподобаннях моїх як аграрника. Переконалися, що потенціал сільського господарства України настільки потужний, що на початку економічного становлення на нього надійно опірається суспільство.

Село — коліска України. Причому — коліска самобутня, як самобутня і Україна.

Якщо Європа, США і Канада вирости, образно кажучи, з хутора, ферми, то Україна — з общини, яку не змогли зруйнувати навіть ґрунтовні реформи російського прем'єра Століпін.

Давайте згадаємо недавню нашу історію. На початку нинішнього століття половина, а в південних губерніях майже всі селянські господарства мали общинну власність на землю. До революції селяни давали до половини валової внутрішньої продукції. Україна до 1990 року виробляла тонну зерна на душу населення — показник, яким вимірюється достаток розвинутих країн. За останні ж сім років валова внутрішня продукція сільського господарства скоротилася наполовину. Цілі галузі ледь животіють. Село вимирає прискореними темпами.

Але сільське коріння України ще міцне і глибоке. Якщо струсити куряву з прийнятого ще 1990 року Закону про пріоритетний розвиток агропромислового комплексу України і дати йому друге дихання як складової частини Національної програми відродження України, то українське село можна врятувати і воно посіде гідне місце в економіці, прирості населення, утворенні його джерельної духовності. Селяни залишаються скарбниками духовності. Саме вони наповнюють сухувате поняття держава теплом рідного краю, рідної Батьківщини. Давайте всі це добре усвідомимо. І це усвідомлення додасть нам рішучості у звільненні селянина на три-п'ять років від податків. Тоді село дихне на повні легені, виробить валового внутрішнього продукту щонайменше на 100-120 мільярдів гривень і зніме всі проблеми державного бюджету. Запевняю вас: селяни ті гроші до панчох не покладуть, а дадуть роботу шахтарям, творцям машин, енергетикам. Ті гроші працюватимуть на благо України, добробут кожної сім'ї! Одночасно ми маємо законодавчо визначитися з таким поняттям, як народна власність на землю, і тим самим припинити антиконституційний хаос у регулюванні

цих надзвичайно важливих соціальних відносин. А якщо сказати принциповіше: припинити хаос у соціальному самопочутті суспільства сьогодні, не допустити прокляття на наші з вами голови завтра, якщо тільки почнемо торгувати землею.

Доводиться визнати, що на схилі XX віку ми стикаємось майже з тими самими проблемами, що й наші попередники на його початку. Але давайте пам'ятати, що саме нездатність українських політиків провести земельну реформу, дала підставу Михайлові Грушевському сказати: «Добра Конституція вартіша від геніальної поеми, і добрий земельний закон займе місце в нашій національній бібліотеці поряд Шевченкового «Кобзаря».

Давайте пам'ятати: село — родова коліска багатьох із присутніх. Село, без перебільшення, — поки що незакаламучене джерело нашого родоvodu, нашої сили, нашої духовності.

Повернемо силу селу — буде могутня наша держава!

Шановні учасники урочистостей!

Київській Русі — праматері України — судилося стати колицею трьох слов'янських народів — українського, російського і білоруського. Але в нашій спільній історії проблема українсько-російських відносин особливо складна. Існує безліч радикальних суджень: від повного осуду так званої «імперської експансії» Росії по відношенню до України до беззастережної критики України в її спробах встановити стосунки з іншими країнами, окрім Росії.

Давайте ставати розважливішими і в зовнішньополітичних кроках. Світове співтовариство шануватиме нас за уміння жити в мирі і злагоді з сусідами.

Росія і Білорусія не тільки Богом дані Україні сусіди: історично наші народи жили і формувалися, як близнюки. Вони разом розвивалися в Київській Русі, в Російській імперії, в Радянському Союзі. Віками пліч-о-пліч боролися рідну землю від загарбників. Нас міцно поєднали економіка, наука, культура, родини, політичній кров'ю предків поля. В братських могилах від Льодовитого океану і до Чорного моря ще й сьогодні знаходимо увічнену пам'ять своїх батьків і дідів, що героїчно впали на полі бою.

Впевнений, що в становленні державності українці, росіяни і білоруси мають перш за все враховувати історичні реальності; обережно розв'язувати спірні вузли, щоб не завдавати щонайменшого болю.

Географічне, історичне і культурне становище України в Європі зумовлює необхідність багатовекторної зовнішньої політики. Але базуватися вона має виключно на основі Конституції. Шлях у європейські та світові організації не повинен пролягати через руїну вікових традиційних зв'язків з Росією. Програма економічного співробітництва між Україною і Російською Федерацією на 1998—2007 роки, нові перспективи у розбудові виробничої кооперації, ратифікація Верховною Радою Великого договору про дружбу і співробітництво між Україною і Росією — це той багатий ґрунт, який народить нові життєдайні пагони в українсько-російських відносинах. Один із таких пагонів — спільне виробництво літака Ан-70. Політичні, економічні, культурні, наукові та й родинні зв'язки між нашими народами історично поєднали Україну і Росію як сестер-близнюків. А тому, висловлюючись медичною термінологією, операція з їх розділення, оскільки різали по-живому, болить і досі, і хвороби після розтину обсядають нас однакові. Тож треба думати, як жити у нових умовах порізно і водночас разом, щоб не накоїти лиха. І собі, і нащадкам.

Нині важливий етап реформування переживає Співдружність Незалежних Держав. Вважаю, що ми повинні активізувати співробітництво в рамках СНД, зокрема, на міжпарламентській основі. Нагадаю у цьому зв'язку слова Президента Леоніда Кучми:

«Ми повинні бути не просто присутніми у Співдружності Незалежних Держав, а навчитись активно впливати на політику всередині Співдружності, рішуче від-

стоювати свої інтереси, не забуваючи, зрозуміло, і про наших партнерів. Якщо ми не братимемо участі у встановленні «правил гри», то ці правила, все-таки буде встановлено, але без нас і на шкоду нашим інтересам». Настанови Президента повинні послідовно втілювати всі гілки влади.

До європейських структур і навіть до «сімки» високорозвинених держав ми зможемо по-справжньому увійти тоді, коли всім суспільством самовіддано, до сьомого поту працюватимемо, а наші діти наполегливо оволодіватимуть вершинами світових знань.

Наголошую на цьому тому, що у нас багато йдеться про зближення з Європою, але за балачками ми навіть самі не помічаємо, що насправді простуємо у протилежному напрямку.

Вагомим і конкретним змістом наповнюються Угоди про стратегічне партнерство України і США. Про це свідчить ефективний політичний діалог на найвищому рівні, результати другої пленарної сесії Українсько-американської міждержавної комісії «Кучма—Гор».

Україна активно розвиває співпрацю з сусідами — країнами Центральної та Східної Європи. Значного прогресу вдалося досягти у стосунках з країнами Північної Європи і Балтії, з державами Середземномор'я та Близького Сходу, Чорноморського басейну. За ініціативою України в червні цього року було створено нову міжнародну Організацію Чорноморського економічного співробітництва. Україна продовжує активний зовнішньополітичний курс, спрямований на подальшу розбудову відносин з країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Далекого Сходу, Південної Америки.

Отже, маємо всі підстави зазначити, що Україна здійснює активну зовнішню політику, визначену схваленими Верховною Радою основоположними документами про «Основні напрями зовнішньої політики України» та Концепцію національної безпеки України.

Шановні учасники урочистостей!

Дорогі співвітчизники!

Відзначаючи сьому річницю незалежності України, маємо всі підстави стверджувати, що ця подія в долі нашого народу відкриває значні перспективи на майбутнє.

Світовий досвід переконує, що суспільство може тільки тоді ефективно розвиватися, просуваючись вперед, коли воно має соціально привабливу мету, яка згуртовувала б народ, живила його оптимізм, упевненість у майбутньому.

На цьому важливому шляху ми не повинні ображати себе, державу, владу непередуманими, емоційними, несправедливими оцінками. Пам'ятаймо: бризки від помий, якими ми хлюпаємо один на одного, на нашу країну — залишаються на кожному, хто розмахує брудним відром. Але цей бруд заплямовує, крім кожного, і народ, і владу, і Україну.

Давайте пам'ятати: це наша держава, за яку ми проголосували 1 грудня 1991 року.

Це — наша влада, яку ми вже двічі після проголошення незалежності обирали.

Це — наші політики, яким ми віддали голоси, хоча і не всі вірили їм особисто і їхнім обіцянкам. Поки що вони, політики, обмежувалися в основному тим, що критикували і обіцяли, сподіваючись на підтримку нашого знедоленого, але довірливого, доброго народу.

Але ми ще жодного разу за сім років не спробували по-справжньому напружити сили, поєднати досвід і розум суспільства, щоб разом побудувати державу з красивим і гордим іменем — Україна.

Вслухаймося в ніби звернений до нас Заповіт Івана Франка, вкладений в уста Захара Беркута, під проводом якого в Карпатській Русі було зупинено татаро-монгольську навалу: «Чим ми побідили? Чи нашим оружжям тільки? Ні. Чи нашою хитрістю тільки? Ні. Ми побідили нашим громадським ладом, нашою згодою і дружністю. Уважайте добре на се! Доки будете жити в громадським порядку, дружно держатися купи, незламно стояти всі за одного, а один за всіх, доти ніяка ворожа сила не побідить вас».

Давайте ж будемо мудрими, будемо триматися разом і дружно працювати в ім'я України, на добро нашого самобутнього народу!

Дякую за увагу!

Саме час вирощувати сою, або Як Америка «взула» Україну

ВІЗИТ сенатора США, старшого члена комітету у закордонних справах і з питань розвідки та сільськогосподарства Річарда Лугара в Україну не був офіційним, а лише одним з низки його поїздок до країн Східної Європи та Центральної Азії. В Україні пан Лугар перебував протягом двох днів, які випали на минулі вихідні. Але, незважаючи на це, він відвідав «Південмаш» у Дніпропетровську, його приймали вищі посадові особи держави — Президент Леонід Кучма, секретар Ради національної безпеки і оборони Володимир Горбулін, міністр оборони Олександр Кузьмук, а також голови комітетів Верховної Ради — з питань аграрної політики та земельних відносин Олександр Мороз, з питань національної безпеки і оборони Георгій Крючков.

Така увага не випадкова. Адже свого часу Україна, як третя ядерна держава у світі після США і Росії, добровільно позбулася свого ядерного щита, через «романтизм» тодішніх депутатів Верховної Ради, за словами Олександра Мороза, не зуміла виторгувати для себе достатньої фінансової допомоги, щоб на належному рівні підтримувати військово-промисловий потенціал. А коли схаменулися — було пізно: договір про надання Україні 749 мільйонів доларів на ядерне роззброєння вступив у дію. Цього мало б вистачити на ліквідацію до 1999 року стратегічних балістичних ракет СС-19 разом з пусковими шахтними установками, а також ракет СС-24. Автори такого проекту — сенатори США Сем Нанн і Річард Лугар. І

треба сказати, що зі своїм завданням вони впоралися блискуче.

Ми ж тепер чухаємо потилиці. Бо з тих коштів одержали лише 590 мільйонів доларів. На них Україна ліквідувала 115 міжконтинентальних ракет СС-19, сотні пускових установок і побудувала 840 котеджів для військовиків. Нині надходження коштів з Америки гальмується, програму фінансування «Закону. Нанна-Лугара» для України призупинено, із 60 шахтних установок землі рекультивовано лише на 25, а що буде далі — не відома.

Президент Кучма під час зустрічі з Річардом Лугаром підкреслив, що Україна дотримується і дотримуватиметься своїх міжнародних зобов'язань, але висловив стурбованість, що «американська сторона більше спрямовує свої зусилля на ліквідацію озброєнь,

натомість питання рекультивції земель відкладаються». І Володимир Горбулін теж запевнив, що «Україна виконує всі зобов'язання з ліквідації ядерної зброї, а от США несвоєчасно спрямовують кошти на рекультивацию земель».

І лише Олександр Мороз, коментуючи зустріч із паном Лугаром, відкинувши дипломатію, сказав, що свого часу Америка «взула» Україну, яка нині має випрошувати у неї не тільки кошти, а й увагу до свого військово-промислового потенціалу з тим, щоб посприяти виходу нашої «оборонки» на світові ринки.

І хто знає, які розмови відбулися за зачиненими дверима і які проблеми там обговорювали, але під час засідання «круглого столу» Річарда Лугара з журналістами наш гість дуже мило пояснив, що США надає фінансову допомогу країнам, котрі вирішили позбутися ядерної зброї, на добровільних засадах, не беручи на себе певних зобов'язань. Мовляв, і за те, що одержали, маєте дякувати. Загалом же, підсумував пан Лугар, він особисто більше уваги приділяє фермерству, бо й сам має близько 300 гектарів землі, де вирощує зернові. А цього року він одержав на своїх угіддях найвищий у США врожай сої, третій — кукурудзи. Свого часу

він був автором закону про фермерство. І оскільки Україна нині має проблеми в аграрному секторі, то «коли б пан Мороз його попросив, то він би залюбки поділився з ним досвідом у цій галузі».

Звичайно, зустріч із журналістами — це не зустріч із президентом: можна й пожартувати.

Але відкритими залишаються кілька питань, які без участі та сприяння США (на жаль!) навряд чи й розв'яжеш. Одне з них нагальне: утилізація твердопаливних ракет. Технології їх знищення немає, тому все наше залишається з нами з усіма наслідками, які звідси випливають.

Друге. Київ і досі очікує від Вашингтона допомоги у виході своєї «оборонки» на світові ринки. Вашингтон мовчить. Сподіватимемося, поки що.

І третє, те, що горить: вплив США на Міжнародний валютний фонд, який має переглянути свої відносини з Україною, перевісити їх у позитивніший. Що сказав Річард Лугар з цього — не відомо. Можливо, ми дізнаємося про це з розвитку подій.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімку: це він, Річард Лугар.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хроніка. Факти. Події

● Москва

Молодий запал не допоміг. Потрібен досвід

(Початок на 3-й стор.).

Щоправда, Віктор Черномірдин поки є лише виконувачем обов'язків прем'єра. І його кандидатуру має схвалити Державна Дума, а депутати у своїй більшості не надто симпатизують Черномірдину. І, можливо, Борисові Єльцину знову доведеться застосовувати аргументи (як то загроза розпуску Думи), перевірені під час боротьби за кандидатуру Кириєнка.

Отож сценарій може бути той самий. Тільки цього разу події розгортатимуться на тлі фінансово-економічної кризи, а головні герої поміняються ролями.

● Анкара

На курдському фронті без змін

З початку серпня на південному сході Туреччини, де 11 років діє режим надзвичайного стану, вбито 165 бойовиків із забороненої в країні Курдської робітничої партії (КРП). Про це з посиланням на адміністрацію району НС повідомила приватна телекомпанія «АТБ». Подорожі проведення операцій із знищення повстанців та їх масштаби не уточнюють. Загалом же багаторічний конфлікт Туреччини із КРП, яка домагається створення на південному сході країни «незалежного Курдистану», став причиною загибелі близько 30 тисяч осіб: мирних громадян, військовослужбовців та бойовиків. Місцева влада Анкари рішуче відкидає будь-яку можливість діалогу з КРП та має намір вирішити «курдську» проблему за допомогою зброї.

● Нью-Йорк

Навіть іграшковий пістолет — не іграшка

Шістнадцятирічний підліток тяжко поранений у Нью-Йорку двома поліцейськими, котрі помилково вирішили, що іграшковий пістолет, який був у нього в руках, справжній. Поліцейські отримали повідомлення про те, що вулицями на велосипеді роз'їжджає хлопець, який цілиться в перехожих та машини. Коли правоохоронці зупинили підлітка, то, природна річ, почали вимагати від нього кинути зброю. Однак, за словами поліцейських, юнак категорично відмовився здати пістолет і їм довелося відкрити вогонь. Правда, є очевидці, які стверджують, що постріли пролунали в момент, коли підліток уже кинув «іграшку».

● Бангкок

Зник літак

У М'янмі зник літак з 39 пасажирами та членами екіпажу на борту. Турбогвинтовий «Фоккер-27» вилетів з Янгона й повинен був приземлитися в Тачилеці, місті в Шанському автономному районі на сході країни поблизу кордону з Таїландом. Місцева влада підняла тривогу після того, як літак не прибув туди в означений час.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Володимир СТРОЙ,
«Голос України»
(з Риги)

Єдиний виняток

Нарва — естонське місто на кордоні з Росією. Понад 90 процентів мешканців, які проживають у ньому, — нсестонці. Природно, що вимога переходу на державну мову в усіх сферах — від діловодства до засобів масової інформації — мало тут спротив, адже естонська мова не з легких і змінити мовне середовище за короткий термін не так просто.

Перебуваючи з візитом у Фінляндії, міністр у справах національностей Естонії Андра Вейдемани нещодавно визнала: «Фактично естонська виконавча влада примирилася з існуванням у Нарві мовного анклаву. Проте це єдиний виняток, який естонське суспільство готове прийняти». Пані Вейдемани наголосила, що досвід Фінляндії, де шведи становлять всього 6 процентів населення і є дві державні мови, для Естонії неприйнятний. На її думку, втілення цього досвіду призвело б до конфронтації між двома частинами суспільства в державі.

«Планета» Квебек не потурає

Дирекції монреальського ресторану «Планета Голлівуд» довелося ознайомитися з порядками на «планеті» Квебек, повідомляє ІТАР-ТАКС. Минувало лише кілька днів з моменту відкриття цього престижного закладу, як туди налетіла так звана лінгвістична поліція, функції якої — слідкувати за тим, щоб у цій переважно франкомовній канадській провінції за жодних обставин не вживалася англійська мова.

Далекі від квебекських проблем власники мережі ресторанів «Планета Голлівуд» Арнольд Шварценеггер,

Сільвестр Сталлоне, Брюс Вільс та Демі Мур схибили. У ресторані, що їм належить, все — англійською: вивіска, реклама, меню, навіть фірмові серветки зі словами «Планета Голлівуд». Англійською спілкувалися з відвідувачами й офіціанти. Це суперечить законодавству Квебеку: тут офіційною мовою є лише французька. Поліція суворо попередила дирекцію ресторану, яка покірно вибачилася й пообіцяла «виправитися» у чотири-тижневий термін.

Світлана ГАМОВА, «Голос України» (з Кишинева)

Карбованець і лей за собою потягне?

ЯКЩО фінансова криза в Росії затягнеться, Молдова не зможе обійтися без зовнішньої економічної підтримки, заявив віце-прем'єр, міністр економіки республіки Іон Стурза. За його словами, уряд проводить з цього приводу переговори з Міжнародним валютним фондом, місія якого прибуде до Кишинева на початку вересня.

Поки що, аби стабілізувати ситуацію, залучаються валютні запаси Національного банку і проваляться адміністративні заходи. Завдання, як визнає Іон Стурза, не з легких, оскільки 60 відсотків

молдовського експорту припадає на Росію. До того ж криза збіглася у часі з масовим відправленням з республіки сільгосппродукції. Національний банк рекомендував усім економічним агентам, які мають партнерів у Росії, прив'язувати угоди, що укладаються, до доларового еквівалента або верхньої позначки валютного коридору.

Кореспондент «Голосу України» зв'язалася з одним найсоліднішим комерційним банком республіки «Вікторіябанком», де зберігають свої гроші місія ОБСЄ та посольства закордонних країн. З отриманої інформації випливає: пластикові картки російських банків тепер не обслуговують,

прийм розійських карбованців у пунктах обміну припинено.

У більшості кас обміну Кишинева російський карбованець продають, але не купують. Його курс щодо молдовського лея знизився удвічі. «Схвднув» відносно долара і сам лей.

Банк Придністров'я вже підрахував збитки для регіону. За відправлену сільгосппродукцію російські контрагенти заборгували придністровським підприємствам 2 млн. доларів. Четверта частина вже нині належить до втрат.

Напередодні кризи 2,5 тисячі військовослужбовців оперативної групи російських військ, що розташована в Придністров'ї, отримали зарплату одразу за три міся-

ці. Цю величезну для регіону суму почали скидати до пунктів обміну. Сьогодні рішенням придністровського банку прийом російських карбованців у регіоні припинено. Придністровський банк запропонував економічним агентам регіону, які мають рахунки в Росії, переорієнтуватися на надійні, на його думку, банки Москви: Мост-банк, Зовнішторгбанк, банк «Російський кредит», Зовнішекономбанк.

На думку віце-президента Придністров'я Олександра Карамана, російська криза не може не відбитися на регіоні, у товарообігу якого 80 відсотків припадає на Росію. Однак продукцію в російські регіони продовжують відвантажувати, але ціни коригують вже за верхньою позначкою валютного коридору, встановленого в Росії.

У номер

• Одеса

Ключі

до європейського права

В Одесі створено новий вуз — Інститут європейського права, що діятиме в рамках місцевої Державної юридичної академії. Новий напрям підготовки фахівців покликаний поєднати знання національного та європейського права, допомогти вільно орієнтуватися у широкому морі юридичної інформації, активно застосовувати міжнародні правові норми в процесі формування вітчизняного законодавства. Зокрема, інститут, уперше в країні, готуватиме юристів-компаративістів, тобто фахівців з порівнювального права. З огляду на досягнення цивілізованих країн вони зможуть удосконалити вітчизняну практику адміністративного управління, судочинства, криміналістики тощо.

• Чернігів

Нова зброя для вогнеборців

На чернігівському підприємстві «Пожтехніка» винайдено новий тип вогнегасника. Заправляється він водою з тривідсотковою добавкою «легкої води», гасить полум'я за лічені секунди. Ефективність дії розчину полягає в утворенні над місцем загорання плівки, що не пропускає повітря до вогню.

«Літопис

українського парламенту»

Серію видань під такою назвою започаткували понад сто авторів, народних депутатів України 12—13-го скликань. Днями відбулася презентація першої книги — «Верховна Рада України 12-го скликання. 1990—1994 роки». Видання представляли члени правління Асоціації народних депутатів України під головуванням Івана Салія. Авторський колектив спробував віддзеркалити події тих років, починаючи від проголошення незалежності України та закладання підвалин економічних реформ.

Видавці, наголосив Іван Салій, прагнули не тільки донести до читача факти і спогади, а й відтворити атмосферу діяльності парламенту, який у народі називають «романтичним». Зрозуміло, що з перших днів роботи парламент не був колективом однодумців. Цим пояснюється та надзвичайна напруженість, що постійно панувала в сесійній залі, кулуарах, на різних зборах і засіданнях, де обговорювалися дії та ідеї депутатів або представників органів виконавчої влади. Книга складається з 4 розділів, де подано біографії депутатів, їхні статті, оцінки, погляди, міркування про тодішню ситуацію. Найближчим часом плановано видати другий том книги та спогади народних депутатів ВР 13-го скликання.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про ліквідацію Державної акціонерної холдингової компанії «Укргаз»

У зв'язку із створенням Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» постановляю:

1. Кабінету Міністрів України здійснити у двомісячний строк заходи щодо ліквідації Державної акціонерної холдингової компанії «Укргаз».

2. Визнати такими, що втратили чинність: Указ Президента України від 5 травня 1996 року № 308 «Про створення Державної акціонерної холдингової компанії «Укргаз»;

Указ Президента України від 20 вересня 1997 року № 1052 «Про часткову зміну статті 3 Указу Президента України від 5 травня 1996 року № 308».

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 серпня 1998 року.

Адаптація

Бери шинель,
іди... в бізнес

Нещодавно в Криму під патронажем Національного координаційного центру з соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, Міноборони та проекту «Tasis» відбулася міжнародна конференція «Національні системи адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку».

У прийнятій резолюції констатується, що перед силовими структурами країн Європи постає серйозна проблема звільнення військових з подальшою їх адаптацією до цивільного життя. Однак повне її вирішення потребує тривалого часу і значних спільних зусиль.

До Кабінету міністрів України внесено пропозицію продовжити термін виконання комплексної програми соціальної та професійної адаптації українських військовослужбовців до 2000 року.

Руслан ТКАЧУК,
журналіст.

Кримінал

Лист «до затримання»

ВІСІМ РОКІВ позбавлення волі обійняв Кримінальний кодекс оперу Кіровоградського обласного відділення «Укрпошти» за надмірну любов до колекціонування іноземної валюти.

Сортуючи зарубіжну кореспонденцію, жінка просвічувала листи і, коли виявляла в конвертах гроші, привласнювала їх.

Впіймали поштарку «на гарячому» її ж колеги. Надто багато останнім часом надходило скарг від кіровоградців про загублені в дорожі листи від зарубіжних рідні. Виявити злодія допоміг контрольний лист. До цієї операції залучили працівників державної служби з боротьби з економічними злочинами Кіровоградського райвідділу УМВС України в Кіровоградській області.

«Рибка» наживку впіймала. У затриманій працівниці поштарку разом із контрольним листом вилучили ще два десятки нерозпечатаних конвертів з-за кордону.

Заступник начальника центру громадських зв'язків УМВС України в Кіровоградській області Воло-

димир Поліщук повідомив, що вдома під час обшуку у жінки знайдено близько трьох тисяч зарубіжних листів, а також чималу колекцію іноземної валюти. Були тут не лише монгольські тугрики та американські долари, а й валюта Фіджі, Ямайки, Болівії, Бразилії, Польщі, Нідерландів.

— Жінка працювала на сортуванні листів двадцять два роки поспіль, — розповідає В. Поліщук. — Листи, які працівники міліції знайшли у неї вдома, датовані березнем—червнем 1998 року. Лишається тільки здогадуватися, яку кількість кореспонденції вона знищила.

Серед вилучених у злодійки речових доказів знайдено виклики до зарубіжних країн, квитки на авіарейси. Зараз колеги затриманої докладають максимум зусиль, аби викрадені листи все-таки дійшли до адресатів. А щодо самої любительки переглядати чужу кореспонденцію порушено кримінальну справу за статтею 84 КК України.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Наші універсали здивували
американських командос

Спецназ

НА ПОЛІГОНІ поблизу Чугуєва, що на Харківщині, закінчилися спільні україно-американські навчання військ спеціального призначення «Гвардійське партнерство-98». Вони проходили на базі 6-ї дивізії Нацгвардії України і мали на меті відпрацювання операцій миротворчого характеру.

Американську сторону представляв взвод сержантів—«зелених беретів» 40-ї піхотної дивізії Національної гвардії Каліфорнії на чолі з капітаном Джімом Айром. А з боку «малинових беретів» Нацгвардії України в навчаннях брали участь рота спеціального призначення, розвідувальний взвод окремої роти спецназу 6-ї дивізії та група курсантів Харківського військового інституту НГУ.

Учасники навчань використовували тільки українську техніку та зброю. Тож спочатку каліфорнійські командос пройшли курс занять з вогневої підготовки, орієнтування на місцевості, топографічної та парашутно-десантної підготовки під керівництвом наших офіцерів-інструкторів. Ці заняття виявили цікаві деталі. Каліфорнійців дуже здивувало, що українські офіцери будь-якого роду військ вільно володіють усіма видами зброї — від пістолета та снайперської гвинтівки до ручного гранатомета та великокаліберного кулемета. У Штатах військові, навіть у Силах спеціальних операцій, мають вузьку спеціалізацію: скажімо, офіцер володіє лише пістолетом, снайпер — гвинтівкою тощо. Водночас американці виявили гідну подиву обізнаність з нашою

зброєю — «калашниковими» та гранатометами РПГ-7В. З'ясувалося, вони не раз зустрічалися зі зброєю радянського виробництва під час бойових операцій в Нікарагуа, Панамі, Гренаді та Африці. Один з командос свого часу воював навіть у В'єтнамі. Маючи за плечима 54 роки, він і тепер може дати фору молодим (артерійний тиск «ветерана» завжди 120 на 80). Можливо, не останню роль у підтриманні такої

чудової форми зіграло ставлення до шкідливих звичок: жоден із «зелених беретів» не палить!

Начальник управління бойової підготовки НГУ, полковник гвардії Петро Тищенко високо оцінив майстерність командос, яку вони продемонстрували під час стрибків із парашутом. Добрі були і враження американців від парашутно-десантних тренувань: «У вас система десантної підготовки раціональніша, не така затсортетизована, як наша. У США кожного десантника «навантажують» силою-силенною інструк-

цій, які в житті ніколи не стануть у пригоді».

Під час активної фази тренувань військовики відпрацьовували на місцевості проведення спеціальних операцій із боротьби з екстремістськими угрупованнями, надання допомоги потерпілим від стихійного лиха, а також з підтримання в зоні конфлікту режиму надзвичайного стану. Останнє завдання для українських гвардійців поки що нове, але ймовірно, що невдовзі вони також надінуть «голубі шоломи» ООН. Нині можливість участі НГУ в миротворчих операціях розглядають на урядовому рівні.

А під час навчань підрозділи було укомплектовано наполовину «зеленими», наполовину — «малиновими» беретами. Це сприяло ефективнішому обмінові досвідом і дало змогу одразу застосувати на практиці тактику військовиків обох країн.

Під час урочистої церемонії закриття навчань перший заступник командувача НГУ, полковник гвардії Володимир Фролов (який здійснював загальне керівництво тренуваннями) високо оцінив рівень підготовки українських та американських спецназівців. Він наголосив, що «Гвардійське партнерство-98» — перші міжнародні навчання спецназу, що відбулися в Україні.

Дмитро ТИМЧУК,
старший лейтенант

Національної гвардії України.

На знімку: «гвардійські партнери» влучили «в яблуко».

Фото Миколи БІЛОНЕНКА.

Ракетники перейшли Рубікон

Роззброєння

П'ЯТЬ РОКІВ минуло відтоді, як наша держава відповідно до тристоронньої угоди між Україною, Росією й США, розпочала ліквідацію ядерної зброї. Про виконання цього далеко не простого завдання — інтерв'ю нашого кореспондента з генерал-майором Владиславом БУШУЄВИМ, начальником служби озброєння й експлуатації 43-ї ракетної армії.

плексів, після чого проведено рекультивацію земель. 18 таких земельних ділянок повернули народному господарству.

Загалом з об'єктів 43-ї армії вивезено в Росію 1272 ядерних боеприпаси. Для їх транспортування, до речі, знадобилося сім ешелонів, або 117 вагонів.

З початку ліквідації з ракет знято та відправлено до місць переробки чи складування 9097,4 тонни ракетного пального та 3362,5 тонни окислювача. Тож у справі ліквідації смертоносної зброї уже перейдено Рубікон: половину робіт виконано.

Залишився, щоправда, ще один «міцний горішок»: 46 ракет РС-22 (твердопаливних), які поки що знаходяться у шахтах. Але ракетники вже розпочали знімати їх із бойового чер-

гування. Далі піде звична робота: відстикування головних частин від ядерних боезапасів, підняття ракет із шахт, доставка до місць остаточної обробки та утилізації...

Найбільша складність, за словами співрозмовника, полягає не тільки в тому, що доводиться мати справу з дуже небезпечними складовими смертоносної зброї — ядерними боеголовками, високотоксичним паливом тощо (шахтний уніфікований командний пункт, між іншим, ховається під землею приблизно на такій відстані, як висота 12-поверхового будинку). Основна проблема полягає у відсутності спеціальних підрозділів з ліквідації зброї. Їх не створювали, бо не було відповідних фахівців: в училищах чи академії не проходять науку знищення.

Вчитися довелося самотужки. Найперше тим, хто служить у ракетно-технічних бригадах. Саме на ці підрозділи випало основне навантаження під час виконання ліквідаційних робіт. Зважає ще й на те, що одночасно ліквідатори несуть бойові чергування біля ракет, які ще є у шахтах. А відколи розпочалася ліквідація, відбулося істотне планове скорочення особового складу армії. Тому кожен «багнет» нині справді на вагу золота.

... Як з'ясувалося нещодавно, крім ліквідації згаданих 46 ракет, на воїнів 43-ї армії (штаб якої дислоковано у Вінниці) чекає ще одна відповідальна місія: їм доручено ліквідувати носії ядерної зброї. Йдеться про літаки Ту-160 та Ту-95.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320027, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) 18.06.1998 р. порушив справу № Б 2-134/98 про банкрутство Юр'євського РПС пмт. Юр'івка Дніпропетровської області, р/р у Павлоградському відділенні АК АПБ «Україна».

Претензії кредиторів приймають протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320027, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) 20.05.1998 р. порушив справу № Б 24-30/98 про банкрутство ЧФ «Туніс» м. Дніпропетровська, р/р у АКЕ «Кредит-Днепр» м. Дніпропетровська.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд м. Севастополя (335008, м. Севастополь, пл. Восставших, 8) 23.06.1998 р. порушив справу № 20-6/233, про банкрутство ЧМП «Раїса», м. Севастополь, р/р 468171, «Укрсоцбанк» м. Севастополь.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (253030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/213 за позовом АПБ «АВАЛЬ» про банкрутство ТОВ «Юстирович» (м. Київ, вул. Тростянецька, 8; р/р 260001510 в Третій Київській філії АПБ «АВАЛЬ», МФО 322960).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ-33 вул. Желянська, 58-б) порушив справу № 152/126-98 про банкрутство малого приватного підприємства «Андрій» (м. Українка Київської області Обухівського району, пр. Дніпровський, 23, кв.54, р/р 26005301270143 в Промінвестбанку м. України, МФО 321262).

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражним судом м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за позовом ДПА у Залізничному районі м. Києва порушено справи про банкрутство:

15/278 приватного підприємства «Караван» (юридична адреса: м. Київ, вул. Волинська, 66, р/р 26008037801 в КФ АБ «Полісся»);

18/325 державного комунального підприємства побутового обслуговування перукарні № 55 (юридична адреса: м. Київ, п. Жуляни, аеропорт «Жуляни», р/р 500524 в Залізничному відділенні УСБ);

15/362 товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Україна-Трезор» (юридична адреса: м. Київ, вул. Урицького, 45, р/р 26009010009 в Київ-Печерському АКБ);

5/322 товариства з обмеженою відповідальністю «Аеробізнес» (юридична адреса: м. Київ, готель аеропорту, м. Київ, кім. № 428, фактична адреса: м. Київ, аеропорт «Київ» («Жуляни»), кім. 3, р/р 18467960 в АБ «АЖЮ»);

5/321 товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничої фірми «Елсвос» (юридична адреса: м. Київ, вул. Желянська, 96, фактична адреса: м. Київ, вул. Чеська, 4, кв. 148, р/р 9467550 в Київській філії АТ «Укрінбанк»).

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подаються до Арбітражного суду м. Києва в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Чернівецької області порушив справи про визнання банкрутом:

№ 2-108-126/6 ТОВ «Дельта», юридична адреса: м. Новодністровськ Чернівецької обл., п/р 26009301885040 у Новодністровському відділенні Промінвестбанку України, МФО 356152;

№ 5-93-155/6 дирекції з будівництва Новодністровської державної панчішно-шкарпеткової фабрики Сокирянського району, юридична адреса: м. Новодністровськ Чернівецької обл., п/р 26006301885043, 26005301885043 в Новодністровському відділенні Промінвестбанку України, МФО 356152.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ДП «ПРАВЕКС-ГАЗ» ОГОЛОШУЄ ТЕНДЕР

на постачання природного газу для Кременчуцької ТЕЦ Полтавської області на давальницьких умовах, а також за гроші.
Річний обсяг споживання газу - 400 млн.куб.м.

У пропозиціях необхідно вказати:

- кількість палива, що пропонується;
- ціну за 1000 куб.м;
- базис поставки;
- якісні характеристики палива;
- походження палива і його документальне підтвердження;
- термін поставки палива.

Пропозиції надсилати за адресою:

Україна, 252021, м. Київ, вул. Кловський узвіз 9/2, ДП «Правекс-Газ».

Тел. (38-044) 294-8592.

Факс (38-044) 573-9898.

Характеристика емітента
Найменування — Відкрите акціонерне товариство з газопостачання та газифікації «Лубингаз».
Місцезнаходження — м. Лубни, вул. Л. Толстого, 87.
Телефон, телефакс — 22-37, 29-21
Дата державної реєстрації товариства — 7 січня 1995 року, свідоцтво № 05524713, видане виконкомом Лубенської міської ради народних депутатів.
Статутний фонд — 20026,65 грн.
Обсяг сплаченої частки статутного фонду — 20026,65 грн.
Двічі про емісію акцій
1. Загальні збори акціонерів ВАТ «Лубингаз» 24 квітня 1998 року (протокол № 2) прийняли рішення про збільшення розміру статутного фонду на суму індексації основних фондів шляхом емісії акцій нової номінальної вартості.
2. Загальна сума випуску акцій — 600799,50 грн.
3. Номінальна вартість акцій — 1,50 грн.
4. Загальна кількість акцій — 400533 шт.
5. Акції прості, іменні, серія — Б, порядкові номери з 000001 по 400533.
6. Форма випуску акцій — документарна.
7. Привілейовані акції та акції на пред'явника не випускаються.
8. Обмін сертифікатів акцій попередніх на нові буде проводитися з 12 жовтня. Після цієї дати акціонери, які є власниками на дату початку обміну, отримують письмові зобов'язання про обмін акцій попереднього випуску на акції нової номінальної вартості тієї самої кількості.
Товариство видале сертифікати акцій не пізніше 6 місяців після реєстрації випуску акцій у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку. Термін обміну не обмежено. Місце обміну: м. Лубни, вул. Л. Толстого, 87, ВАТ «Лубингаз», у робочі дні з 8.00 до 17.00.
9. Права власників акцій.
Акціонери, що володіють простими іменними акціями, мають право голосу на загальних зборах акціонерів відповідно до кількості акцій, тривалості ними, право брати участь у розподілі прибутку та отриманні дивидендів, участь в органах управління, відкликання належними їм акціями у порядку, визначеному законодавством.

НАСОСЫ ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛИ ВСЕХ ГРУПП И ТИПОВ РАЗМЕРОВ ВЕНТИЛЯТОРЫ

(ВЦ, ВШ, ВКР, ОС) СТАЛЬ, АЛЮМ.
КОТЛЫ (ТТ, ЖТ, газ, Эл), ТЭНЫ
ТЕПЛОВЕНТИЛЯТОРЫ до 50 кВт

РАДИАТОРЫ

«DUNAFERR LUX», «KORAD» (10 атм)

ТРУБЫ ПЛАСТИКОВЫЕ

50-160 мм для воды, газа, канализации

...и многое другое для систем

отопления и водоснабжения

ВІСА

(044) 430-0404-7505
(0572) 14-22-43-45-46
(0482) 20-01-30-31
(03422) 6-55-13

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

ВІСА

У номер

(Початок на 1-й стор.).

● **Львів**

Молитва за долю України звучала у День свята в усіх храмах Львівщини. Урочисте проходження проспектом Свободи підрозділів Львівського гарнізону додало львів'янам гарного настрою. А ввечері у театрі опери та балету відбувся концерт за участю відомих мистецьких колективів.

● **Черкаси**

Грандіозне святкове дійство — «Молодь обирає незалежність» — зібрало на майдані Богдана Хмельницького понад 13 тисяч юнаків та дівчат. У місті саме завершився міжнародний пісенний фестиваль «Крізь терни до зірок!», тож його лауреати показали черкашанам своє натхнення та майстерність. А стіни обласної держадміністрації пррстворилися у цей день на авангардний вернісаж — так молоді художники продемонстрували своє бачення минулого та майбутнього України.

● **Запоріжжя**

Головні святкові заходи до 7-ї річниці незалежності в Запоріжжі відбувалися у центральному міському парку культури і відпочинку Дубовий гай та на Фестивальній площі в центрі міста. Спортивні змагання, конкурс малюнка на асфальті, катання на конях, екскурсія на теплоході по Дніпру, і звісно, виступи самодіяльних та професійних артистів — чи не гарна оздоба такого дня!

● **Хмельницький**

Під час свят на Поділлі було багато урочистостей. Селяни проводили обжинки, будівельники здавали завершені об'єкти, працівники мистецтва на майданах і в парках радували глядачів своїми новими доробками. Нс забули в цей день і Грушевського, Богдана Хмельницького, Тараса Шевченка, — до пам'ятників несли море квітів. А у центрі Хмельницького було відкрито пам'ятник жертвам рспресій. Отак і святкували — у радості й скорботі, у надії на кращі часи.

Військовий парад у столиці

(Початок на 1-й стор.).

Уперше за роки незалежності на Хрещатику — військова техніка. Бойові машини піхоти, які проїхали першими, змінили потужні гармати «Гіацинт». За ними — системи залпового вогню. Назви говорять самі за себе — «Град», «Ураган», «Смерч». Для того, щоб зрозуміти, що це за техніка, наведемо лише характеристики системи «Смерч». Дальність стрільби — 60 кілометрів. Площа, яку накривають реактивні снаряди з

однієї установки, — 60 квадратних кілометрів.

Завершувала урочистий марш техніка військ проти-повітряної оборони — ракети класу «земля-повітря», що з великою точністю вражають цілі на будь-якій віддалі і висоті. Від найменших «Оса» до знаменитих комплексів С-300, які ще донедавна були суперсекретною зброєю.

Як зазначив у своєму виступі міністр оборони генерал армії Олександр Кузьмук, українська армія

— гідний спадкоємець учасників національно-визвольних змагань, вона здатна захистити незалежність нашої Батьківщини. Про її професійну підготовку свідчать високі оцінки іноземних спостерігачів за маневрами, які проходили в різних країнах світу, а також участь України разом з іншими державами в миротворчих операціях у «гарячих точках».

І віриться, що, попри економічні проблеми і негаразди, наші військовики здатні

захистити незалежність і мирну працю співвітчизників. Недаремно їх гаряче вітали тисячі киян і гостей столиці.

В урочистостях на Хрещатику взяли участь і спортсмени, які з честю захищають кольори українського прапора на спортивних аренах світу.

Спортивні змагання, концерти тривали в столиці до пізньої ночі. А о 22-й годині над Києвом розквітнув святковий салют.

Володимир КОРОЛЮК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА та Юрія ВЕНГЕРЕША.

ЧИ НЕ ПОКЛИКАТИ ЗНОВУ ШАРІЯ...

Спорт

Футбол. Чемпіонат України. Вища ліга. 8-й тур: «Ворскла» — «Карпати» — 0:0. 2000 глядачів. «Прикарпаття» — «Металург» (Маріуполь) — 0:3. 3000. Пантілов, 44 і 46, Бабич, 83. «Кривбас» — СК «Миколаїв» — 0:0. 16000. «Металург» (Донецьк) — «Таврія» — 2:0. 1100. Слюсар, 18, Волошин, 86. «Зірка» — «Металіст» — 2:0. 4000. Мартинюк, 6 з пенальті, Кислов, 21. «Дніпро» — «Нива» — 4:0. 1200. Поклонський, 22, Сухарев, 40 і 72, Беспалих, 80. Матчі ЦСКА — «Шахтар» і «Металург» (Запоріжжя) — «Динамо» перенесено на пізніший термін.

«Кривбас» на власному полі несподівано для всіх втратив очки в матчі з дебютантом. Гравці, які виступали за СК «Миколаїв» у минулому чемпіонаті, а тепер поповнили лави криворіжців, намагалися активізувати дії лідера. Його перевагу й зіграність можна було помітити. Але гості, які вирішили грати від оборони, помилок не припускалися. В ре-

зультаті — прикра нічия для «Кривбасу».

За перемогою приїхали до Полтави футболісти «Карпат». З першим завданням — не дозволити забити «Ворсклі» — львів'яни впоралися. А от провести гол у ворота аутсайдера грізні нападаючі «Карпат» так і не спромоглися. Полтавчани не можуть забити вже у шести іграх чемпіонату. Чи не час їм повернути до «основи» Івана Шарія, який виступає у другій команді?

А ось підопічні Миколи Павлова вдало зіграли в Івано-Франківську, де перемогти господарів вдасться не кожному. Маріупольці буквально розірвали оборону прикарпатців. Третя поспіль перемога дала їм змогу ввійти до лідируючої групи. І головне — відчувати впевненість.

«Дніпро», який загубив своїх прихильників, після поразки від «Карпат» на власному полі, цілковито відігрався у матчі з непоступливою «Нивою». Але казати про

стабілізацію гри омолодженого «Дніпра» — зарано. Ще жодна команда не дозволяла собі програвати дебютантові, а потім перемагати в Києві «Динамо». Тож можна казати лише про непередбачуваність дніпропетровців.

Ось розташування команд після неповного восьмого туру:

	І	В	Н	П	М	О
«Кривбас»	8	4	4	0	11-2	16
«Динамо»	6	4	1	1	18-4	13
«Металург» М	8	4	1	3	10-5	13
«Карпати»	8	3	4	1	8-5	13
«Дніпро»	7	4	0	3	8-8	12
«Металург» Д	7	3	2	2	8-7	11
«Металург» З	7	3	2	2	11-12	11
ЦСКА	7	2	4	1	11-9	10
«Шахтар»	5	3	0	2	12-4	9
Таврія	7	3	0	4	7-9	9
СК «Миколаїв»	8	2	3	3	6-14	9
«Нива»	7	2	2	3	3-7	8
«Зірка»	8	2	2	4	7-11	8
«Металіст»	7	2	0	5	6-16	6
«Прикарпаття»	8	1	3	4	7-14	6
«Ворскла»	6	0	2	4	0-7	2

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

І вдома важко «Чорноморцєві»

Першість України. Перша ліга. 6-й тур: «Чорноморець» — «Нафтовик» — 2:2. 2000 глядачів. Козакевич, 44, Жабченко, 75 з пенальті — Продан, 3, Федораєв, 59. «Металург» — «Явір» — 3:2. 3000. Таранов, 7, Миколаєнко, 62 з пенальті, Валуєв, 88 — Загородній, 10, Матюшенко, 18. «Торпедо» — «Кремін» — 2:0. 2000. Іричук, 24, Бурхан, 73. «Шахтар-2» — «Поліграфтехніка» — 7:2. 300. Орбу, 6, Тимошук, 27, 45, Воробей, 37, Акінін, 71, 73, Якиманицький, 82 — Мельниченко, 35, Потапов, 39. «Динамо-2» — ФК «Черкаси» — 2:1. 300. Черняк, 26, Сосновський, 43 — О. Грицай, 40. «Десна» — ЦСКА-2 — 1:2. 1500. Авраменко, 26 — Беженар, 22, Шкапенко, 84. «Сталь» — «Нива» — 3:0. 5000. Моргунюк, 30 з пенальті, 58, Ареф'єв, 75. «Шахтар» — «Полісся» — 1:0. 3000. Теркулов, 34. «Буковина» — ФК «Львів» — 0:0. Поділля» — «Волни» — 0:1. 3000. Драницький, 14. На 71-й хв. Маргіані («П») не реалізував пенальті.

Не поталанило футболістам «Поліграфтехніки», що навалилися на гірняцьку команду, за яку в цьому матчі виступали гравці основного складу. Рахунок, з яким завершилася ця зустріч, цілком влаштував би «Шахтар» у повторному матчі з «Цюріхом». Та ба, захист олександрійців не нагадував швейцарський навіть за найсильнішої уяви. Орбу й Воробей таранили його з завидною легкістю. Хотілося б, щоб настрій, «спійманий» гірняками в матчі з аутсайдером, не зник до зустрічі з «Цюріхом».

«Десна», що була застрайкувала, також мала справу з «осовою» армійської команди. Та кияни виявилися не такими «кровожерливими», як гравці «Шахтаря». Двох голів Беженара і Шкапенка їм цілком вистачило для перемоги і підтримання спортивної форми перед зустріччю з «Корк Сіті».

А турнірну таблицю очолюють «Динамо-2» і «Торпедо», в яких по 15 очок. У «Чорноморця» — 14, по 10 очок — у «Шахтаря-2», «Ниви», «Шахтаря», «Металурга» і ФК «Черкаси», по 9 — у «Сталі» і ЦСКА-2.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Конкуренція сильніша у групі «В»

Першість України. Друга ліга. 4-й тур. Група «А»: «Енергетик» — «Таврія» — 1:3, «Бумажник» — «Нафтовик» — 1:0, «Борисфен» — «Галичина» — 2:0, ФК «Калуш» — «Цементник-Хорда» — 3:2, «Гарай» — «Кристал» — 1:0. Лідирує «Борисфен» — 9 очок.

Група «Б»: «Локомотив» — «Фортуна» — 1:0, «Нива» — СК «Одеса» — 1:4, «Торпедо» — «Портвик» — 1:2, «Рігонда» — «Титан» — 0:0, «Зірка-2» — «Віктор» — 1:0, «Кривбас-2» — «Олімпія ФК АЕС» — 0:0, «Кристал» — «Гірник-спорт» — 3:2, «Динамо-СКА» — «Чорноморець» — 1:1. Лідирують СК «Одеса» і «Кристал» (Херсон) — по 12 очок.

Група «В»: ФК «Миргород» — «Шахтар» С — 1:2, «Дніпро-2» — «Ворскла-2» — 1:2, ВПС — «Металург» — 1:1, «Металург-2» — «Оболонь-ППО» — 6:2, «Зоря» — «Оскол» — 3:1, «Авангард» — «Електрон» — 1:2. Лідирують «Оскол», «Металург-2», «Оболонь-ППО», «Електрон», «Ворскла-2» — по 9 очок.

Замість Бубки — Балахонова

Легка атлетика. На чемпіонаті Європи з легкої атлетики, що проходив у Будапешті, наші спортсмени завоювали ще три медалі. Анжела Балахонова стала чемпіонкою Європи у стрибках з жердиною. Срібні медалі було вручено Жанні Пінтусевич (біг на 200 м) і Тетяні Терещук (400 м з бар'єрами). Збірна України привезла з Будапешта три золоті, дві срібні і одну бронзову медалі.

Щедрі дарунки Олексія Житника

Хокей. «Сокіл» почав з перемоги (5:1) над збірною Польщі виступи у турнірі на Кубок незалежності, що відбувається у Києві. Цю команду тренує відомий чеський спеціаліст Л. Букач, який двічі приводив збірну Чехії до золотих медалей на світових чемпіонатах. Останню шайбу в цьому матчі ефектним кидком від синьої лінії закинув Олексій Житник, один із кращих захисників НХЛ. Олексій, приїхавши на святкування Дня незалежності в Україну, погодився зіграти за «Сокіл» проти команди Л. Букача.

До речі він подарував три комплекти форми команді майстрів, де починав свою спортивну кар'єру. Щедрий дарунок Олексій зробив і хокеїстам-початківцям «Сокола», які тепер виходитимуть на лід у формі від Житника.

Турнір, у якому, крім «Сокола» і збірної Польщі, грають «Крила Рад» (Москва) і «Тівалі» (Мінськ), фінішує 27 серпня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Голос України

Засновник —
Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 198704.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311162.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0